

kann er in erster Linie als Nachschlagewerk empfohlen werden. Und wenngleich er nach Meinung der Rezensentin nicht unbedingt, wie im Band mehrfach angegeben wird (s. hinterer Umschlag und S. 7), für das breitere Publikum geeignet ist – wegen der weniger informativen Art vieler Artikel, der Terminologie und der Vielzahl an Literaturhinweisen –, ist er ein hervorragender Orientierungspunkt für Linguisten, Linguistinnen und Studierende, die sich für die Onomastik oder deren Teilbereiche interessieren.

BIBLIOGRAPHIE

- BÖLCSKEI, A. – FARKAS, T. – SLÍZ, M. (Hrsg.) (2017): *Magyar és nemzetközi névtani terminológia / Hungarian and International Onomastic Terminology*. Uppsala–Budapest: ICOS–Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- HAJDÚ, M. (2003): *Általános és magyar névtan. Személynevek* [Allgemeine und ungarische Namenkunde. Personennamen]. Budapest: Osiris.
- HOFFMANN, I. (2003): Magyar helynévkutatás. 1958–2002 [Ungarische Ortsnamenforschung. 1958–2002]. *A Magyar Névtudományi Társaság Kiadványai 7.* [Schriften des Ungarischen Namenarchivs 7.] Debrecen: Universitätsverlag.

Radek V o l e j n í k (Praha)

J. DAVID (ED.): TOPONYMA. KULTURNÍ DĚDICTVÍ A PAMĚŤ MÍST. Filozofická fakulta Ostravské univerzity, Ostrava 2016, 240 s., ISBN 978-80-7464-843-4

Tato kolektivní monografie obsahuje 14 příspěvků z 1. ostravského onomastického setkání *Toponyma – ohrožené kulturní dědictví a paměť míst* (dne 6. října 2015). Jejich autory jsou nejen lingvisté a onomastici, ale i geografové, etnografové a antropologové. Všechny otištěné studie se ve větší či menší míře týkají možností a způsobů zachycení (kulturní) paměti krajiny a prostoru pomocí toponymie. Zabývají se jednak obecnou problematikou toponym, jednak konkrétním onymickým materiálem. Zeměpisná jména jsou zde vnímána v konkrétních situacích, v nichž je akceptována jejich kulturní a paměťotvorná hodnota. Autoři věnují pozornost rovněž mezoiooborovým aspektům a aplikaci nových přístupů ve výzkumu a interpretaci toponym (např. kritická analýza diskurzu, koncept paměti místa, geografické a antropologické přístupy).

Úvodní text knihy přináší **J. David** (Ostrava) (s. 8–11). Poté se **P. Mácha** (Ostrava) zabývá otázkami systematické (a u nás dosud neexistující) ochrany zeměpisných jmen jako kulturního dědictví (s. 14–31). **R. Šrámek** (Brno) se věnuje kulturní hodnotě a analyzuje obecně teoretickou povahu vzájemných vztahů a interakcí „kulturních“ kategorií a jejich pozice a funkce v propriální sféře jazyka (s. 32–42). **J. Krško** (Banská Bystrica) řeší vztah pojmu jazyková krajina vůči pojům onymická (resp. toponymická) scéna a onymický (resp. toponymický) prostor a jejich vzájemné vztahy a souvislosti (s. 44–57). **J. Pleskalová** (Brno) přibližuje výpovědní hodnotu toponym z hlediska vývoje češtiny a společnosti, která je užívá, představuje toponyma jako kulturní hodnotu a posléze určuje předpoklady úspěšného výzkumu toponym (s. 58–68). **M. Šrámková** (Brno) rozebírá toponymické pověsti (z folkloristického hlediska) jako zdroj kulturního povědomí (s. 70–77). **J. David** sleduje přesouvání paměti místa prostřednictvím transonymizace toponym na příkladech starého a nového Mostu (s. 78–86). **K. Bílková** (Ostrava) zkoumá uchování paměti zaniklého místa v nestandardizovaných zeměpisných jménech (na příkladu dnes již neexistující Staré Karviné) (s. 88–99). **P. Štěpán** (Praha) probírá problematiku paměti v souvislosti s pomístními jmény ve třech tematických okruzích: paměť krajiny, paměť jazyková a paměť pamětníků (s. 100–114). **V. Lábus** (Liberec) píše o pozůstatcích německé toponymie v současném českém názvosloví Jizerských hor (s. 116–132). **M. Boháčová** (Brno) referuje jednak o toponymii pohraničí jakožto možném kulturním dědictví, jednak o názvech viničních tratí jako nástroji reklamy a marketingu (s. 134–143). **M. L. Hořejší** (Praha) se zamýšlí nad toponymem Šumava a ukazuje problémy s vymezením a recepcí jeho denotátu (s. 144–156). **M. Semian** (Praha) charakterizuje proces a způsoby vytváření novodobých českých choronym v rámci současného regionálního systému (s. 158–169). **J. Pohunek** (Praha) odhaluje svědectví nepříliš známých trampských toponym v Čechách a jejich motivace a způsoby tvoření (s. 170–179). A závěrem se **L. Procházková** (Praha) rozepisuje o současném stavu českých toponym ve Spojených státech amerických se zvláštním zřetelem k zeměpisným názvům na území Chicaga (s. 180–190).

Publikace tohoto typu dosud v české onomastice chyběla. Svými tématy a používanými přístupy se navíc dotýká několika dalších vědních oborů, a dokazuje tak jejich určitou provázanost s jazykovědou. Sborník podává velmi zajímavý obraz specifické části české toponomastiky a zaslouží si větší pozornost čtenářské obce (odborníků i laiků).